

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2023

jaro 863	na Moravu přišli věrozvěstové Konstantin a Metoděj
20. 2.1523	* Jan Blahoslav , biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
4.12.1563	ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
21. 7.1773	papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád)
28. 9.1903	založena Kostnická jednota
1953	ČCE ordinovala první ženy na evangelické faráčky

Leden

2.1.1783	první české evangelické bohoslužby po TP v Praze
4.1.1343	† Jan IV. z Dražic , pražský biskup
4.1.1433	příjezd českých delegátů na Basilejský koncil
4.1 1928	† Samuel Zoch, evangelický biskup na Slovensku, který se postaral o výchovu Jána Smreka
15.1.2003	† Milan Machovec , český filozof
15.1.2008	† Jan Heller , teolog, religionista, biblista a profesor Evangelické teologické fakulty UK
21.1.1688	† Daniel Sinapius Horčička , kněz, rektor a redaktor v knihtiskárně Brewerovců v Levoči
23.1.1923	* Amedeo Molnár , vysokoškolský pedagog a historik
28.1.1853	* Vladimír Sergejevič Solovjov , ruský filozof, přítel Dostojevského, oceňován TGM

Únor

1.2.1878	* Milan Hodža , státník, předseda čsl. vlády
8.2.1903	† Karel Eduard z Lány , evangelický farář a český superintendent AV v Černilově, zakladatel Lutherova ústavu v Hradci Králové
9.2.1753	* Václav Matěj Kramerius , spisovatel, novinář a nakladatel
18.2.1923	† Alois Rašín , první československý ministr financí, následkem atentátu
20.2.1523	* Jan Blahoslav , biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
21.2.1888	† Jozef Miloslav Hurban , evangelický kněz a organizátor slovenského národního hnutí, redaktor, vydavatel

28.2.1728 * Jozef **Bencúr**, evangelický kněz, profesor a rektor lyceí v Kežmarku a v Bratislavě

Březen

- 2.3.1458 Jiří z Poděbrad byl zvolen českým králem (vládl jako „král dvojího lidu“)
- 5.3.1953 † Josef Visarionovič **Stalin**, jeden z vítězů 2. světové války, komunistický diktátor
- 10.3.1948 † Jan **Masaryk**, československý politik a diplomat
- 17.3.1713 † Juraj **Jánošík**, slavný slovenský zbojník a hrdina
- 19.3.1553 † Václav **Hájek z Libočan**, český kronikář
- 19.3.1923 * Miloš Josef **Pulec**, duchovní Starokatolické církve
- 20.3.1493 † Jan z **Pomuku**, arcibiskupský vikář, později mylně ztotožňovaný se sv. Janem Nepomuckým, světcem protireformace
- 23.3. 973 založeno biskupství v Praze
- 25.3.1023 † podle tradice **sv. Prokop**, zakladatel a opat sázavského kláštera

Duben

- 3.4.1893 † Bedřich Vilém **Košut**, husitsky smýšlející evangelický duchovní helvetské konfese
- 4.4.1968 † Martin Luther **King**, baptistický kazatel a bojovník proti diskriminaci v USA, zavražděn
- 7.4.1348 Karel IV. založil v Praze vysoké učení (Univerzitu Karlovu)
- 9.4.1933 † Dušan **Fajnor**, generální biskup ECAV na Slovensku
- 13.4.1598 francouzský král Jindřich IV. Navarský povolil ediktem nantským kalvinismus (legalizoval hugenoty) ve Francii
- 19.4.1713 pragmatická sankce, výnos císaře Karla VI. o nástupnictví v Rakousku i dcerám, pokud nežijí synové

Květen

- 2.5.1863 * Martin Braxatoris **Sládkovič**, kněz, spisovatel a překladatel
- 3.5.1728 začala vycházet Hesla Jednoty bratrské
- 7.5.1458 slavnostní korunovace Jiřího z Poděbrad českým králem
- 13.5.1923 † Charlotta Garrigue **Masaryková**, manželka prvního prezidenta ČSR

- 16.5.1923 * Anežka **Ebertová**, teoložka, profesorka HTF UK v Praze
- 23.5.1618 III. pražská defenestrace – z oken Pražského hradu vyhození království místodržící pro nedodržování Majestátu Rudolfa II., začátek třicetileté války
- 24.5.1213 † královna **Dagmar**, dcera Přemysla Otakara I. a manželka dánského krále Waldemara II.
- 29.5.1453 pád Cařihradu (Konstantinopole) do rukou osmanských Turků (jeden z konců středověku)

Červen

- 3.6.1918 založena Jeronymova jednota, pomocné dílo evangelických církví na území dnešní ČR (dodnes přispívá na opravy a údržbu církevních budov ČCE)
- 7.6.1938 † Josef **Souček**, první synodní senior ČCE
- 10.6.1783 zastavení deportací tzv. deistů a izraelitů do Banátu a Sedmihradska
- 14.6.1798 * František **Palacký**, „otec národa“, významný český politik a historik
- 15.6.1923 † Jozef Ľudovít **Holuby**, senior, botanik, etnograf a historik
- 19.6.1623 * Blaise **Pascal**, francouzský matematik, fyzik a spisovatel, teolog a náboženský filozof
- 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska
- 24.6.1983 † Zdeněk **Trtík**, český teolog, duchovní CČSH, spisovatel a profesor HTF UK

Červenec

- 5.7.1903 položen základní kámen Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze
- 6.7.1415 † M. Jan **Hus**, upálen v Kostnici
- 10.7.1913 † Mikoláš **Aleš**, malíř a grafik, autor řady obrazů s husitskými náměty
- 11.7.1963 † František **Bednář**, historik, teolog a profesor Husovy (a Komenského) evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 13.7.1923 * Miroslav **Heryán**, českobratrský teolog, pedagog a esperantista

- 22.7.1423 † Gilles **Meursault**, upálen v Tournai
 21.7.1773 papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo
 (jezuitský řád)
 23.7.1433 † **Pavel z Kravař**, husitský emisar a lékař upálen ve
 skotském St. Andrews

Srpen

- 11.8.1948 * Jan **Palach**, českobratrský evangelík, člen sboru
 v Libiři u Neratovic
 17.8.1753 * Josef **Dobrovský**, kněz, jezuita, český filolog,
 zakladatel slavistiky
 20.8.2003 † Luděk **Brož**, duchovní, profesor ETF UK v Praze
 21.8.1968 okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy
 23.8.1868 * Dušan **Jurkovič**, architekt a stavitel
 28.8.1843 * Augustin **Sedláček**, historik, kastelolog a genealog
 29.8.1523 † **Ulrich von Hutten**, německý učenec, básník
 a reformátor

Září

- 8.9.1783 * Nikolaj Severin **Grundtvig**, dánský evangelický kazatel,
 politik a spisovatel
 13.9.1943 * Otakar Antoň **Funda**, filozof a religionista
 23.9.1928 odhalena mohyla gen. Milana R. Štefánika na Bradle
 24.9.1483 husité překazili spiknutí, v němž se připravovalo
 vyvraždění husitů v Praze (II. pražská defenestrace)
 27.9.1973 † Štefan **Osuský**, politik, diplomat, člen čsl. exilové vlády
 v Londýně během 2. světové války
 28.9.1903 založena Kostnická jednota
 29.9.1923 † Antonín Cyril **Stojan**, římskokatolický duchovní, politik
 a arcibiskup olomoucký
 30.9.1938 uzavření Mnichovské dohody („diktátu“)

Říjen

- 1.10.1873 položen základní kámen k dostavbě nové části chrámu
 sv. Víta na Pražském hradě
 5.10.1773 vyšlo nařízení císařovny Marie Terezie, aby jezuité
 opustili všechny koleje v Čechách a vystěhovali se
 5.10.1843 * Čeněk **Dušek**, poslední český superintendent HV,
 spoluzakladatel Kostnické jednoty († 23. 11. 1918)
 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce

- 18.10.1883 * Martin **Rázus**, evangelický farář, spisovatel a politik
 21.10.1973 † Gustav Adolf **Říčan** ml., českobratrský kazatel, církevní a regionální historik
 26.10.1903 založena Česká diakonie
 28.10.1928 vznik samostatného Československa
 27.10.1413 Mistr Jan Hus dokončil svou Postillu českou.
 31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 3.11.1918 stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí
 4.11.1763 * Karel Václav Ignác **Thám**, český obrozenecký filolog, básník, autor Obrany jazyka českého
 5.11.1618 † Eliáš **Lányi**, superintendent a autor duchovních písní
 5.11.1953 † dr. Ferdinand **Hrejsa**, profesor Husovy bohoslovecké fakulty, historik
 10.11.1483 * dr. Martin **Luther**, teolog a reformátor
 18.11.1883 znovuotevření Národního divadla (po požáru 1881) slavnostním představením opery Libuše Bedřicha Smetany
 26.11.1858 * Mária **Royová**, sociální pracovnice a diakonka
 30.11.1393 † **Matěj z Janova**, Husův předchůdce, žák Jana Milíče z Kroměříže

Prosinec

- 2.12.1923 * Miloslav **Hájek**, evangelický teolog, překladatel, duchovní a synodní senior ČCE
 4.12.1563 ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
 11.12.1528 † **Lukáš Pražský**, teolog a biskup Jednoty bratrské
 18.12.1863 * **František Ferdinand d'Este**, následník rakouského trůnu, hodlal federalizovat habsburskou monarchii
 22.12.1973 † Ladislav **Machoň**, český architekt, autor památníku J. A. Komenského v Naardenu